

Wydział Psychologii w Katowicach

**Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia
o profilu ogólnoakademickim
oraz**

**sylwetki absolwentów studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia
i jednolitych studiów magisterskich**

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia jest wspólna dla całego Uniwersytetu SWPS. Została przygotowana w latach 2018–2020 dla pełnego zakresu kształcenia na studiach wyższych na kierunku psychologia: trzech poziomów studiów i obu form prowadzonych zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Prace nad jednolitym wzorcem kształcenia, dla wszystkich wydziałów prowadzących kierunek psychologia, były i nadal są realizacją celów strategicznych uczelni. Podkreślają one rolę Uniwersytetu SWPS jako ważnego ośrodka prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie psychologia, doskonalenie jakości kształcenia w ramach istniejących kierunków studiów oraz rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wypracowana koncepcja, która jest zgodna z wymaganiami Europejskiego Certyfikatu Psychologa (EuroPsy), realizuje nowoczesny model kształcenia, w którym wybitni naukowcy gwarantują solidne fundamenty, a eksperci pokazują praktyczne zastosowanie wiedzy. W efekcie studia na kierunku psychologia koncentrują się wokół kształcenia ogólnoakademickiego z wyraźnym akcentem na budowanie i doskonalenie umiejętności będących odpowiedzią na wymagania zmieniającego się rynku pracy. Kształcenie ukierunkowane jest na umiejętność tworzenia, wykorzystywania i ewaluacji oddziaływań o udowodnionej wartości opartych na dowodach (*evidence-based*), co przygotowuje absolwentów do efektywnego funkcjonowania w pracy zawodowej.

W programach studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich istotną funkcję pełni synergia zajęć obowiązkowych i zajęć do wyboru. Pierwsze z nich przekazują i pogłębiają wiedzę psychologiczną oraz umiejętności formułowania problemów badawczych i praktycznych oraz ich rozwiązywania, a także umożliwiają budowanie warsztatu naukowego. Zajęcia te przygotowują studentów do realizacji zajęć specjalnościowych i praktyk zawodowych (na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich), skoncentrowanych na działaniach eksperckich w obszarze zastosowań psychologii, co jest odpowiedzią na potrzeby rynku pracy i kierunki jego rozwoju oraz stanowi wsparcie studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy. Programy studiów umożliwiają także realizację potrzeby edukacji przez całe życie oraz dostosowywanie ścieżek kształcenia do indywidualnych potrzeb i możliwości studenta. Cele te są realizowane m.in. poprzez ofertę studiów pierwszego stopnia, ukończenie których pozwala na wybór pomiędzy podjęciem pracy zawodowej, kontynuowaniem studiów w celu zdobycia tytułu zawodowego magistra

psychologii lub kontynuowanie nauki na studiach drugiego stopnia na tym samym lub innym kierunku. Studia pierwszego stopnia pozwalają także na kontynuowanie przez absolwentów nauki na studiach drugiego stopnia na uczelniach zagranicznych. Na każdym etapie studiów studenci mogą korzystać ze ścieżek rozwoju zapewnianych przez jednostki uczelniane takie jak Biuro Karier, centra badawcze czy organizacje studenckie. Studenci, biorąc udział w projektach badawczych, społecznych i edukacyjnych organizowanych na uczelni, zwiększają swoje kompetencje społeczne i osobiste, a także rozwijają swoje talenty i pasje oraz angażują się w sprawy społeczne. Proces kształcenia na Uczelni ma charakter inkluzywny i jest ukierunkowany na budowanie wspólnoty wolnych jednostek kierujących się w swoich działaniach klasycznymi wartościami uniwersyteckimi, jakimi są prawda, dobro i piękno, a także wartościami Uniwersytetu SWPS: otwartością, odwagą i odpowiedzialnością.

Kształcenie na kierunku psychologia na Wydziale Psychologii w Katowicach Uniwersytetu SWPS jest ściśle powiązane z aktywnością badawczą zatrudnionych na Wydziale nauczycieli akademickich. Studenci mają możliwość edukowania się w inspirującym środowisku naukowców, a także udziału w realizacji badań naukowych. Studenci i naukowcy mają do dyspozycji nowoczesną Strefę Badacza, w skład której wchodzi m.in. fokusowania i pomieszczenie obserwacyjne, wyposażone w profesjonalny system do rejestracji audio i wideo, wykorzystywany podczas działań badawczych i dydaktycznych. Ponadto, Strefa Badacza wyposażona jest w okulograf i zestaw do Wirtualnej Rzeczywistości (VR). Studenci i badacze mają także bezpłatny dostęp do panelu SONA i systemu do badań Qualtrics. Nasi naukowcy aktywnie pozyskują środki na prowadzenie badań. Analizują takie zagadnienia, jak: wykorzystanie nowych technologii w praktyce psychologa klinicznego i psychoterapeuty; uwarunkowania zdrowia psychicznego i stresu doświadczanego w sytuacjach trudnych, takich jak pandemia czy wojna; uwarunkowania przemocy w rodzinie; jakość opiniodawstwa sądowo-psychologicznego w sprawach nieletnich i rodzinnych, podmiotowe i społeczne zasoby w sytuacji choroby oraz modele zmiany zachowań zdrowotnych; role płciowe oraz stereotypy płci w kontekście dobrostanu psychicznego jednostek, a także dynamika grup rówieśniczych ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn, mechanizmów i przejawów bullyingu.

Działalność naukowa pracowników Wydziału jest prowadzona w ramach Instytutu Psychologii, który łączy nauczycieli akademickich Uniwersytetu SWPS, deklarujących działania naukowe w obszarze psychologii. Wysokiej jakości badań naukowych służy tworzenie specjalistycznych centrów badawczych. Instytut liczy obecnie ponad 120 naukowców specjalizujących się w różnych gałęziach psychologii i zrzesza ponad 20 centrów naukowych (w tym 4 w Katowicach), które prowadzą zaawansowane badania z zakresu psychologii poznania społecznego, psychologii pracy i organizacji, psychologii ekonomicznej, psychologii klinicznej i zdrowia, a także neuronauki behawioralnej. Działalność Centrów odpowiada na najbardziej aktualne problemy badawcze z zastosowaniem innowacyjnych metod i narzędzi. Wyniki tych badań stanowią również podstawę treści programowych kierunku.

Koncepcja kształcenia została wypracowana w ramach zespołów, w skład których wchodził nauczyciele akademicy reprezentujący wszystkie wydziały Uniwersytetu SWPS, prowadzące studia na kierunku psychologia. Wśród nich byli uznani naukowcy oraz dydaktycy, autorzy cenionych podręczników z zakresu psychologii. Pozwoliło to na zgodny z najnowszą wiedzą naukową i światowymi standardami dobór efektów uczenia się i treści kształcenia oraz metod

nauczania. Na jednolitych studiach magisterskich i studiach drugiego stopnia, w ramach wybieralnych bloków specjalnościowych, szczególną uwagę zwrócono na dostosowanie treści i efektów uczenia się do wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy z poszanowaniem zasady, że uczymy tylko tego, co jest naukowo udowodnione (ang. *evidence-based*). Koncepcja studiów konsultowana była również m.in. z członkami Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz pracownikami Instytutu Biologii Doświadczalnej PAN. Wzorcem dla kształtowania oferty programowej były programy studiów oraz metody ich realizacji, które pracownicy Uniwersytetu SWPS mogli poznać w trakcie realizowanych zagranicznych projektów czy staży dydaktycznych. Koncepcja kształcenia zakłada także stałe dostosowywanie programu do zmian zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym, czego odzwierciedleniem jest obserwacja potrzeb społecznych i rynku pracy.

Realizując cel strategiczny Uczelni związany z przygotowaniem studentów do kariery w wymagającym, międzynarodowym środowisku, tworząc programy studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, kierowaliśmy się również wymaganiami Europejskiego Certyfikatu Psychologa (EuroPsy), który w wielu krajach europejskich definiuje zawód psychologa i reguluje dostęp do jego wykonywania. Pierwszy certyfikat Wydział Psychologii w Katowicach uzyskał 10 kwietnia 2019 roku. Dla nowego programu certyfikat wystawiony został 19 lutego 2024 roku.

Koncepcja kształcenia zakłada przede wszystkim przygotowanie studentów do elastycznego dostosowywania się do nowych wyzwań, poprzez przekazanie wiedzy uwzględniającej dorobek światowej nauki oraz rozwój umiejętności krytycznego myślenia, konstruowania projektów i gotowości do współpracy z innymi, w tym w interdyscyplinarnych zespołach zadaniowych.

Do szczegółowych cech wyróżniających tę koncepcję należą:

- **Warsztat badacza.** Istotą programu, w zależności od realizowanego poziomu studiów, jest nabycie lub pogłębianie wiedzy i umiejętności pozwalających zaprojektować badania, prowadzić je oraz formułować na ich podstawie wnioski. Studenci mogą na każdym etapie studiów włączyć się w projekty badawcze realizowane przez wykładowców bądź prowadzić własne w ramach kół naukowych. Dzięki temu wzrasta poczucie kompetencji i skuteczności studentów w tym obszarze, chętniej angażują się w zajęcia związane z metodologią badań, statystyką czy psychometrią. Są świadomi roli tej wiedzy i umiejętności w praktyce zawodowej.
- **Rozwiązywanie problemów / podejście projektowe.** Program studiów zawiera zajęcia projektowe (indywidualne i zespołowe), których głównym celem jest integracja wiedzy i umiejętności poprzez formułowanie i rozwiązywanie rzeczywistych problemów badawczych lub praktycznych oraz kształtowanie metaumiejętności takich jak praca w zespole zadaniowym, formułowanie i przyjmowanie informacji zwrotnej, argumentowanie własnego stanowiska, rozwiązywanie konfliktów, a także planowanie pracy własnej.
- **Humaniora.** Blok zajęć humanistycznych, który pozwala na doskonalenie umiejętności analizowania złożonych zjawisk społecznych i kulturowych, a także daje możliwość udziału w dyskursie społecznym dotyczącym ważkich problemów współczesnego człowieka.

- **Umiędzynarodowienie.** Programy studiów są zgodne z wymaganiami EuroPsy. Dają także możliwość rozwoju kompetencji językowych w obszarze psychologii. Celem programu jest rozwinięcie kompetencji pozwalających na korzystanie z angielskojęzycznej literatury naukowej, a w przypadku studentów bardziej zaawansowanych – umiejętności pisania tekstów naukowych po angielsku. Studenci korzystają z możliwości wymiany międzynarodowej (np. program Erasmus+).
- **Indywidualizacja Ścieżki kształcenia.** Konstrukcja programów studiów daje studentom wiele możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia: 1) wybór poziomu studiów – studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie – pozwalający w różny sposób planować dalsze kształcenie oraz karierę zawodową; 2) wybór specjalności na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich, poszerzającej wiedzę i umiejętności w danym obszarze psychologii, co przekłada się na przewagę konkurencyjną na rynku pracy; 3) wybór przedmiotów fakultatywnych tematycznie zgodnych z zainteresowaniami studenta; 4) wybór problemu naukowego lub praktycznego do rozwiązania w ramach przedmiotów projektowych i seminarium magisterskiego; 5) wybór tematyki wykładów poszerzających kompetencje humanistyczne; 6) wybór obszaru i tematyki praktyki zawodowej.
- **Psychologia w zastosowaniach zawodowych.** Głównym celem przedmiotów rozwijających warsztat psychologa jest budowanie tożsamości zawodowej w obszarze psychologii stosowanej, stąd też studenci poznają specyfikę wybranych subdyscyplin psychologii stosowanej oraz jej powiązania z innymi obszarami (np. z medycyną, technologią, ekonomią, humanistyką).
- **Interdyscyplinarność.** Rozwój psychologii jako nauki oraz głównych obszarów jej zastosowań pokazuje, że wykorzystywanie wiedzy z innych dyscyplin przy rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych jest jedną z integralnych cech psychologii. Oznacza to, że kształcenie studentów nie powinno ograniczać się do poszerzania ich wiedzy i umiejętności wyłącznie z zakresu psychologii. Uwzględnienie w programie studiów fakultetów, które mogą być prowadzone przez ekspertów z innych dyscyplin, nie tylko poszerza wiedzę i umiejętności studentów, ale również wyposaża ich w ważną kompetencję polegającą na gotowości do współpracy z ekspertami z innych dziedzin w rozwiązywaniu problemów badawczych i praktycznych.
- **Uwzględnienie zmian społecznych i technologicznych oraz wyzwań wynikających z lokalnych czy ogólnościatowych kryzysów (migracje, zmiany klimatyczne, pandemia, konflikty wojenne).** Zmiany społeczne i technologiczne, a także wynikające z lokalnych i ogólnościatowych kryzysów wymagają działania w celu poprawy zdrowia psychicznego ze szczególnym zwróceniem uwagi na najbardziej zagrożone grupy społeczne. Z kolei tempo tych zmian powoduje, że nastąpiła konieczność przygotowania studentów do bycia gotowym do rozwiązywania problemów, których pojawienie się trudno jest przewidzieć. Dotyczy to także obszaru zdrowia i bezpieczeństwa pracy, gdzie konieczne jest stałe przekształcanie się przedsiębiorstw i organizacji w celu zapewnienia lepszych i bardziej bezpiecznych warunków pracy. Treści programowe uwzględniają te zagadnienia i

wyposażają studentów w uniwersalne umiejętności i kompetencje, jak krytyczne myślenie i umiejętność diagnozowania i rozwiązywania problemów, dzięki którym będą mogli adekwatnie reagować w zmieniającym się świecie.

Sylwetka absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia

Sylwetka absolwenta studiów pierwszego stopnia

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia uzyskuje kwalifikację pełną na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji i dysponuje wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami osobistymi wynikającymi ze studiowania psychologii jako nauki. Absolwent jest aktywny i otwarty na samodzielne poszukiwanie i zrozumienie wiedzy psychologicznej opartej na wynikach badań naukowych, przygotowany do wykonywania pracy w sposób etyczny i odpowiedzialny, potrafi korzystać z nowoczesnych technologii, poszukiwać rzetelnych źródeł informacji oraz aktualizować swoją wiedzę i umiejętności. Absolwenci studiów pierwszego stopnia to osoby mające wysokie osobiste i społeczne kompetencje psychologiczne, potrafiące zdefiniować i analizować problemy personalne, interpersonalne oraz społeczne, a także aktywnie uczestniczyć w zespołowym ich rozwiązywaniu. Poza wiedzą i umiejętnościami psychologicznymi i społecznymi absolwent ma szereg kompetencji oczekiwanych na współczesnym rynku pracy, w szczególności kompetencji miękkich. Absolwent studiów pierwszego stopnia nie uzyskuje uprawnień zawodowych.

Efekty uczenia się dla programu studiów pierwszego stopnia otwierają przed absolwentami szerokie perspektywy dalszego rozwoju edukacyjnego i zawodowego. Po ukończeniu studiów absolwent może np.:

- kontynuować naukę na studiach drugiego stopnia na kierunku psychologia lub na kierunkach zwłaszcza z zakresu nauk społecznych;
- kontynuować naukę na studiach podyplomowych, w szczególności takich, które wymagają dyplomu ukończenia studiów licencjackich na kierunku psychologia;
- podjąć pracę w charakterze menedżera procesu badawczego, np. dołączyć do istniejącego zespołu lub centrum badawczego;
- podjąć zatrudnienie w każdej innej roli wymagającej podstawowego wykształcenia psychologicznego, np. moderatora pogłębionych wywiadów grupowych lub asystenta specjalisty w pracowni badania opinii publicznej i rynku, w sektorze usług lub sektorze kreatywnym (reklamie, marketingu, public relations).

Sylwetka absolwenta studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich

Absolwent studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia uzyskuje kwalifikację pełną na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji. Absolwent po ukończeniu studiów dysponuje szeroką wiedzą z zakresu naukowej psychologii, pogłębianą w wybranym obszarze psychologii stosowanej w ramach realizowanej specjalności. Absolwent jest aktywny i otwarty na samodzielne poszukiwanie oraz zrozumienie wiedzy psychologicznej opartej na wynikach badań naukowych, przygotowany do wykonywania pracy w sposób etyczny i odpowiedzialny, potrafi korzystać z nowoczesnych technologii, poszukiwać źródeł rzetelnej informacji oraz aktualizować swoją wiedzę i umiejętności. Absolwenci studiów drugiego stopnia to osoby mające wysokie osobiste i społeczne kompetencje psychologiczne, potrafiące samodzielnie i we współpracy z innymi specjalistami zdefiniować oraz analizować problemy personalne, interpersonalne, społeczne, a także kierować zespołami rozwiązującymi te problemy. Zrealizowane efekty uczenia się otwierają przed absolwentami szerokie perspektywy rozwoju edukacyjnego oraz zawodowego.

Po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent może:

- podjąć współpracę z zespołami w istniejących przedsiębiorstwach lub zatrudnić się jako badacz lub menedżer procesu badawczego;
- kontynuować naukę w celu poszerzenia swoich kompetencji zawodowych w ośrodkach kształcenia specjalistycznego;
- kontynuować naukę w szkole doktorskiej;
- dołączyć do istniejącego zespołu lub centrum badawczego.

Absolwenci jednolitych studiów magisterskich są ponadto przygotowani do rozpoczęcia ścieżek kariery zawodowej psychologa. Mogą pracować jako psychologowie we wszystkich placówkach służby zdrowia: szpitalach, hospicjach, centrach interwencji kryzysowej, poradniach zdrowia psychicznego, klinikach rehabilitacyjnych, poradniach i ośrodkach terapii uzależnień, a także w instytucjach publicznych (np. wojsku, policji). Znajdą również zatrudnienie w placówkach oświatowych, ośrodkach edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, fundacjach i stowarzyszeniach, organizacjach pozarządowych realizujących programy psychoedukacyjne, uniwersytetach trzeciego wieku, placówkach pomocowych oraz ośrodkach związanych z poradnictwem w zakresie edukacji i wychowania dzieci i młodzieży. Zatrudnienie w charakterze psychologa w placówkach systemu oświaty (np. szkołach, przedszkolach, poradniach psychologiczno-pedagogicznych) jako nauczyciela specjalisty wymaga jednak spełnienia dodatkowych wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 453), które nie

są przewidziane w programie studiów na kierunku psychologia. Absolwenci mogą również aplikować na stanowiska w działach personalnych, agencjach pracy, firmach rekruterskich, szkoleniowych czy agencjach konsultingowych i doradczych, agencjach reklamowych i public relations, centrach badania opinii społecznej i badań marketingowych, w mediach oraz interdyscyplinarnych zespołach m.in. projektowych. Takie działania zawodowe jak np. prowadzenie psychoterapii wymagają dalszego kształcenia.

Wszyscy absolwenci kończący jednolite studia magisterskie oraz łącznie studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku psychologia, zgodnie z aktualnym stanem prawnym, uzyskują możliwość wykonywania zawodu psychologa. Na podstawie dostępnych prognoz można stwierdzić, że w najbliższych latach psycholodzy i psychoterapeuci będą poszukiwani na rynku pracy (na podstawie danych z Urzędu Pracy m.st. Warszawy, 2023).

